

Sygn. akt II Ka 9/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 05 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny

w składzie

Przewodniczący: SSO Anna Łaszcznych

Sędziowie: SSO Jerzy Pałka

SSO Marek Konrad (spr.)

Protokolant: Dorota Dzięczek

przy udziale Prokuratora: Andrzeja Ołdakowskiego

po rozpoznaniu w dniu: 05.02.2014r.

z udziałem oskarżyciela posiłkowego M. K. (1)

sprawy oskarżonego: **D. B. i inn.**

oskarżonych o popełnienie czynów z art. 279§1kk i nn.

z powodu apelacji: Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Pułtusku

od wyroku Sądu Rejonowego w Wyszkowie VI Zamiejscowego Wydziału Karnego z/s w Pułtusku z dnia 31.10.2013r.
w sprawie VIK 439/13

orzeka:

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

II. koszty postępowania przejmują na rachunek Skarbu Państwa

Sygn. akt II Ka 9/14

UZASADNIENIE

D. B. został oskarżony o to, że:

1. w nocy z 10/11 sierpnia 2012r na ul.(...)w Z. pow. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z ustalonymi nieletnimi po uprzednim wybiciu szyby w oknie o wartości 244 zł dostał się do wnętrza sklepu spożywczo-przemysłowego skąd zabrał w celu przywłaszczenia artykuły tytoniowe, wódkę, wino różnych marek, karty doładowujące sieci O. S. P.o wartości 11.939 zł oraz pieniądze w kwocie 1.200 zł, a nadto dokonał uszkodzenia kasy fiskalnej powodując w ten sposób straty w wysokości 2.000 zł przez co spowodował straty o łącznej wartości 15 383 zł na szkodę M. K. (1),

tj. o czyn z art. 279§1 kk,

2. w dniu 12 sierpnia 2012r w miejscowości G. nr(...)gm. Obryte działając wspólnie z ustalonym nieletnim zabrał w celu krótkotrwałego użycia samochodu osobowego m-ki D. (...) o numerze rej. (...) wartości 900 zł stanowiący własność M. K. (2) po czym pojazd ten porzucił z uwagi na interwencję pokrzywdzonego,

tj. o czyn z art. 289§1 kk.

Sąd Rejonowy w Wyszkowie VI Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Pułtusku wyrokiem z dnia 31 października 2013r wydanym w sprawie VI K 439/13 uznał oskarżonego D. B. w ramach pierwszego z zarzucanych mu czynów za winnego tego, że w nocy z 10/11 sierpnia 2012r na ul.(...)w Z. pow. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z ustalonym nieletnimi po uprzednim wybiciu cegłą szyby w oknie dostał się do wnętrza sklepu spożywczo-przemysłowego skąd zabrał w celu przywłaszczenia mienie w postaci artykułów tytoniowych, wódki, wina różnych marek, karty doładowującej sieci O. S. P.o wartości 11.939 zł oraz pieniędzy w kwocie 1.200 zł przez co spowodował straty o łącznej wartości 13.139 zł na szkodę M. K. (1), tj. czynu z art. 279§1 kk i za to na podstawie art. 279§1 kk skazał go i wymierzył mu karę 1 roku i 4 miesiące pozbawienia wolności. Ponadto Sąd Rejonowy uznał oskarżonego za winnego dokonania zarzucanego mu czynu opisanego w pkt. 2 i za to na podstawie art. 289§1 kk skazał go i wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. W dalszej części wyroku Sąd na mocy art. 85 kk i 86§1 kk wymierzył D. B. karę łączną 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, zaś na mocy art. 69§1 i §2 kk, art. 70§2 kk i art. 73§2 kk wykonanie kary łącznej zawiesił na okres 4 lat próby, oddając go w tym czasie pod dozór kuratora. W punkcie VI wyroku Sąd na podstawie art. 72§2 kk zobowiązał oskarżonego do częściowego naprawienia szkody poprzez wpłatę na rzecz pokrzywdzonego M. K. (1) kwoty 13.139 zł w terminie 1 roku od dnia uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia. Sąd Rejonowy zwolnił także D. B. z obowiązku uiszczenia opłaty, a wydatki w jego zakresie przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o środkach karnych na niekorzyść oskarżonego D. B. wniósł oskarżyciel publiczny. Orzeczeniu temu zarzucił obrazę przepisów prawa karnego materialnego, tj. przepisu art. 45§1 kk polegającą na nie orzeczeniu przez Sąd wobec oskarżonego środka karnego w postaci przypadku korzyści majątkowej w wysokości 300 zł, podczas gdy przepis art. 45§1 kk obliguje do orzeczenia tego środka w sytuacji, gdy sprawca osiągnął z popełnienia przestępstwa korzyść majątkową.

W konkluzji apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego D. B. środka karnego określonego w przepisie art. 45§1 kk w postaci przypadku korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa w wysokości 300 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego jako bezzasadna w stopniu oczywistym nie mogła zostać uwzględniona.

Prokurator interpretując treść przepisu art. 45§1 kk doszedł do wniosku, iż w realiach przedmiotowej sprawy Sąd I instancji winien orzec wobec oskarżonego środek karny w postaci przypadku korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia zarzucanego mu przestępstwa. Z takim stanowiskiem nie sposób się jednakże zgodzić.

Analiza przepisu art. 45§1 kk wskazuje, że zasadą jest, iż w sytuacji, w której sprawca osiągnął z popełnienia przestępstwa korzyść majątkową (nawet pośrednio), Sąd obowiązany jest orzec przepadek tej korzyści lub jej równowartości. Od zasady tej przewidziano dwa wyjątki, pierwszy, w którym korzyścią majątkową jest przedmiot pochodzący bezpośrednio z przestępstwa lub przedmiot uzyskany w wyniku naruszenia zakazu wytwarzania, posiadania, obrotu, przesyłania, przenoszenia lub przewozu; drugi, w którym korzyść majątkowa lub jej równowartość podlega zwrotowi pokrzywdzonemu lub innemu podmiotowi.

W obu tych sytuacjach zasada ta nie znajduje zastosowania, co nie oznacza, że przypadku nie orzeka się w ogóle, ponieważ w wypadku wskazanym jako wyjątek pierwszy przepadek musi lub może być orzeczony na podstawie innych przepisów - art. 44§1 i §6 kk. W tym miejscu należy zaznaczyć, że od zasady wyrażonej w art. 44§1 kk, nakładającej obowiązek orzeczenia przypadku przedmiotów pochodzących bezpośrednio z przestępstwa, ustawodawca przewidział

wyjątek w postaci zakazu orzekania przepadku tych przedmiotów, jeżeli podlegają one zwrotowi pokrzywdzonemu lub innemu uprawnionemu podmiotowi (art. 44§5 kk). Zakaz ten obejmuje również przewidzianą w art. 44§4 kk możliwość orzeczenia przepadku równowartości przedmiotów pochodzących z przestępstwa. Ta, pokrótce omówiona, konsekwentna i jednoznaczna regulacja wskazuje, że ani przepadek przedmiotów pochodzących bezpośrednio z przestępstwa lub przepadek równowartości tych przedmiotów, ani też przepadek korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa albo jej równowartości nie może być orzeczony, jeżeli przedmioty (bądź korzyść) pochodzą (bądź została osiągnięta) z przestępstwa (z popełnienia przestępstwa) przeciwko mieniu („Przepadek w polskim prawie karnym” – K. Postulski, M. Siwek, Kraków 2004, s. 118 i n.), z tym niezbędnym zastrzeżeniem, że korzyść majątkowa osiągnięta przez sprawcę z popełnienia przestępstwa podlega zwrotowi pokrzywdzonemu lub innemu podmiotowi w całości. Bowiem w sytuacji, w której wysokość korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa przewyższa wysokość szkody wyrządzonej tym przestępstwem, przepadku korzyści - zgodnie z brzmieniem przepisu art. 45§1 kk in fine - nie orzeka się w części podlegającej zwrotowi. Obligatoryjne natomiast pozostaje orzeczenie przepadku pozostałej części tej korzyści lub jej równowartości. Na marginesie zaznaczyć należy, że omawiany zakaz orzekania przepadku obowiązuje niezależnie od tego, czy przedmiot pochodzący bezpośrednio z przestępstwa, czy też osiągnięta z popełnienia przestępstwa korzyść majątkowa zostały zwrócone pokrzywdzonemu lub innemu uprawnionemu podmiotowi. Stylizacja omawianych przepisów, a w szczególności tryb, w jakim użyto wyrazu „podlega”, nie budzi wątpliwości, że dla zastosowania wyjątku od zasady orzekania przepadku przedmiotu, bądź korzyści nie jest wymagane ustalenie, iż przedmiot ten, bądź korzyść uległy już zwrotowi.

Przenosząc te rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, wskazać należy, że przedmiotem czynności wykonawczej kradzieży z włamaniem przypisanej oskarżonemu D. B. w zaskarżonym apelacją wyroku były różne przedmioty, w tym artykuły tytoniowe, wódka, wino różnych marek, karty doładowujące sieci O. S. P. – mienie o wartości 11.939 zł, a nadto pieniądze w kwocie 1.200 zł należące do M. K. (1) prowadzącego sklep spożywczo-przemysłowy, w którym dokonano włamania. W zaskarżonym wyroku Sąd orzekający na podstawie art. 72§2 kk zobowiązał oskarżonego do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 13.139 zł. Kwota ta odpowiada skumulowanej wartości bezpośredniego uszczerbku majątkowego, który swoim zachowaniem spowodował oskarżony i jaka została wskazana w części dyspozytywnej zaskarżonego rozstrzygnięcia.

W zaistniałej sytuacji określona orzeczeniem kwota nie tylko obejmowała zwrot całej korzyści majątkowej, jaką D. B. osiągnął z popełnienia przestępstwa, ale jednocześnie prowadziła do restytucji części szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu przez sprawców przestępstwa. Doszło więc do ziszczenia się warunku określającego wyjątek unormowany w art. 45§1 zd. 2 kk, nakazujący odstąpienie od orzekania przepadku korzyści uzyskanej przez sprawcę z popełnienia przestępstwa. Z akt sprawy nie wynika, aby przedmioty sprzedane P. B., które Sąd wyszczególnił w punkcie III wyroku zostały zbyt po cenach wyższych niż ich wartość określona w punkcie I wyroku. Przekonywujących (a raczej żadnych) argumentów w tej mierze nie przedstawia również skarżący prokurator. W rzeczonyj sprawie tylko niewątpliwe ustalenie, iż osiągnięta przez oskarżonego korzyść majątkowa przewyższa korzyść zwróconą pokrzywdzonemu, doprowadziłoby do podzielenia stanowiska wyrażonego w apelacji. Na to natomiast brak jest dowodów. Zarówno oskarżony D. B., jak i współsprawca przestępstwa A. P. nie potrafili określić ilości skradzionego towaru oraz jego wartości. Informacje te ustalono jedynie w oparciu o zeznania pokrzywdzonego M. K. (1), które Sąd uznał za wiarygodne. Trzeba także zaznaczyć, iż w punkcie III zaskarżonego orzeczenia Sąd określił wartość sprzedanych przedmiotów na kwotę nie mniejszą niż 500 zł, zaś cenę, którą P. B. w rzeczywistości uścił na 250 zł. Ustalenia te, niekwestionowane przez prokuratora, potwierdzają, iż oskarżony D. B. nie uzyskał korzyści ponadto, co zostało objęte obowiązkiem naprawienia szkody.

Tym samym postulowane przez oskarżyciela publicznego orzeczenie w oparciu o przepis art. 45§1 kk przepadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowej osiągniętej przez oskarżonego z popełnienia przestępstwa nie zasługiwało na akceptację Sądu Odwoławczego. Konstatacja taka uzasadniała zatem utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku w mocy i uznanie apelacji za oczywiście chybioną.

Orzekając o kosztach postępowania odwoławczego, na podstawie art. 636§1 kpk, przejęto je na rachunek Skarbu Państwa.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy orzekł, jak na wstępie.